

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW.422.29.2018.ZA

Warszawa, 13 grudnia 2018 roku

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości**

w związku z protestem pracowników sądów chciałbym zwrócić uwagę Pana Ministra na trudną sytuacją dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz w placówkach resocjalizacyjnych, w tym młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Okres przedświąteczny to dla nich nie tylko radość ze zbliżającej się gwiazdki, ale przede wszystkim nadzieja na odwiedzenie domu rodzinnego i spotkanie z bliskimi. Tymczasem obecna sytuacja w sądownictwie może im to uniemożliwić – wskutek braków kadrowych w wymiarze sprawiedliwości nie otrzymają one zgody na urlopowanie i będą musiały pozostać w placówkach.

Podkreślenia wymaga, że wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego, schroniska dla nieletnich i zakładu poprawczego może opuścić placówkę jedynie po otrzymaniu zgody sądu w tym zakresie (tylko w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych przebywa ponad 4 tys. młodych ludzi). W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej problem dotyczy tej części z nich, która nie otrzymała stałej zgody na urlopowanie we wszystkie dni wolne od nauki szkolnej (w pieczy zastępczej przebywa ponad 73 tys. dzieci). Przytoczone liczby jasno obrazują możliwą skalę problemu.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) dziecko ma prawo m.in. do powrotu do rodziny i do utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami (z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów). Wiąż emocjonalna dziecka z rodzicami ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju. Święta – szczególnie tak

rodzinne jak Święta Bożego Narodzenia – odgrywają istotną rolę w budowaniu właściwych relacji, dlatego są niezwykle ważne i dla dzieci i dla ich bliskich.

Rozłąka z rodziną jest trudnym doświadczeniem także dla dzieci przebywających w placówkach resocjalizacyjnych. Należy mieć przy tym na uwadze, że misją tych miejsc pobytu nieletnich jest zmiana sposobu ich postępowania na zgodny z normami współżycia społecznego oraz przygotowanie ich do samodzielnego i odpowiedzialnego życia w środowisku otwartym. Skuteczność podejmowanych działań można przy tym ocenić jedynie podczas pobytu nieletniego poza placówką resocjalizacyjną. Umożliwienie przebywania w środowisku pozainstytucjonalnym (szczególnie w okresie świąt) jest istotnym – wręcz stanowiącym o jego powodzeniu – elementem procesu resocjalizacji.

Podkreślenia wymaga również, że dla dzieci w ogóle, a w przypadku tych przebywających poza rodziną biologiczną szczególnie ważne jest poczucie sprawiedliwości. W zaistniałej sytuacji z pewnością poczują się one niesprawiedliwie potraktowane i mocno skrzywdzone.

W tym miejscu wskazać należy, że *Konwencja o prawach dziecka* (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) stanowi:

- art. 9 ust. 3: *Państwa-Strony będą szanowały prawo dziecka odseparowanego od jednego lub obojga rodziców do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka;*
- art. 3 ust. 1: *We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.*

W związku z powyższym, kierując się dobrem dziecka, działając na podstawie art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się do Pana Ministra o pilne podjęcie działań zmierzających do rozwiązania ww. problemu i zapewnienie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej i placówkach resocjalizacyjnych pełnej realizacji przysługujących im praw.

Magdalena Szczygiel
Marek Szczygiel